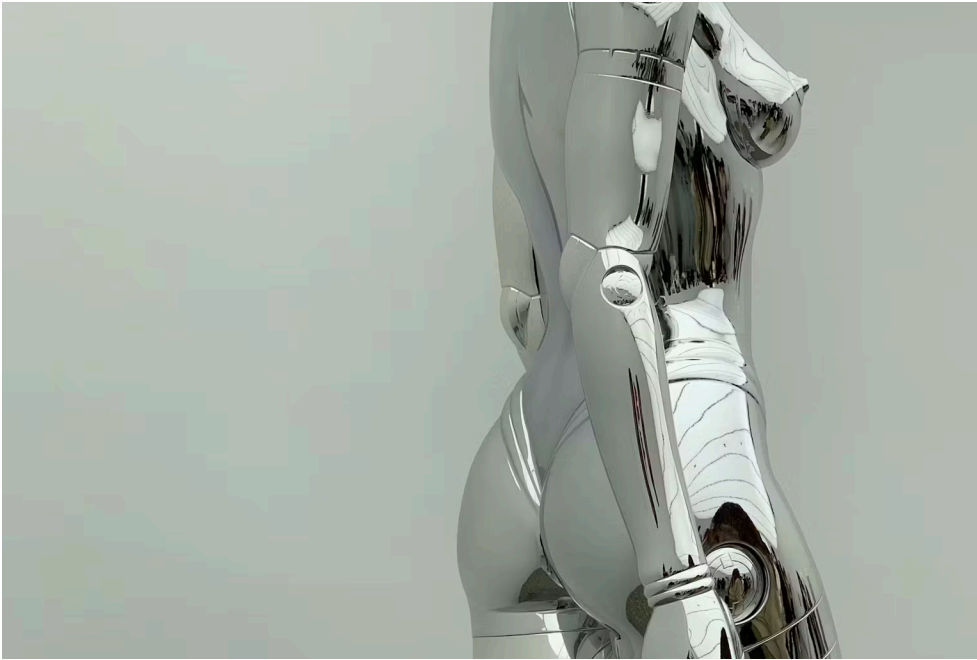

Si els robots no tenen gènere, per què segueixen reproduint estereotips?

Publicado: 19 octubre 2026 09:04 CEST

Els estereotips de gènere es traslladen a la nostra representació dels robots humanoides. Kanyapa Dechthanathorn / Unsplash., CC BY-SA

<https://theconversation.com/si-els-robots-no-tenen-genere-per-que-segueixen-reproduint-estereotips-294507>

Els robots socials són màquines amb un cos físic, dissenyades per interactuar i comunicar-se amb les persones. Aquests cossos no tenen gènere. Tot i això, les imatges que ens arriben a través de la premsa continuen reproduint estereotips.

En un estudi recent, hem analitzat gairebé 400 peces informatives digitals recuperades mitjançant cerques realitzades en set països de l'Amèrica Llatina (l'Argentina, el Brasil, Xile, Colòmbia, Mèxic, el Perú i Veneçuela), al llarg de dues dècades (2006-2026). Hem estudiat les imatges per entendre què passa quan donem als robots una aparença humana i com aquestes imatges de cossos artificials construeixen la nostra idea d'aquestes tecnologies. Algunes d'aquestes imatges, publicades en notícies sobre robòtica, innovació i tecnologia, fins i tot mostren robots hipersexualitzats. Així, hem constatat que, fins i tot quan tenim l'oportunitat de no fer-ho, continuem traslladant les nostres pròpies desigualtats als cossos amb què representem el futur.

Trets femenins ultrarealistes

Les imatges de robots masculinitzats eren molt més freqüents que les de robots feminitzats. D'altra banda, els robots amb trets femenins tendien a aparèixer representats amb cossos ultrarealistes, dissenyats per assemblar-se físicament tant com fos possible a una persona real, imitant característiques com la pell, els cabells i els trets de la cara i del cos.

Així, el gènere es comunica mitjançant codis visuals que ens resulten molt familiars, sobretot en les representacions d'androides “femenines”, que mostraven proporcions corporals exagerades: cintures estretes, malucs pronunciats, pits i llavis prominents, pestanyes llargues, maquillatge i fins i tot accessoris.

En canvi, gran part dels robots masculinitzats es representaven amb una forma humana recognoscible, però sense intentar reproduir de manera realista l'aparença d'una persona. Els trets associats a la masculinitat que hi apareixien eren, especialment, torsos i extremitats robustos o musculars.

Rols estereotipats

Els robots analitzats en el nostre estudi apareixien principalment com a part d'experiments o demostracions i, en segon lloc, en tasques d'acompanyament i cura. Això sí, els que tenien trets femenins apareixien amb més freqüència en entorns domèstics que els masculinitzats.

Més enllà del gènere, les imatges els presentaven com a símbols d'innovació i progrés o els vinculaven a la cura, l'assistència i les relacions socials. Van ser molt poques les imatges que els situaven en contextos que plantejaven riscos, amenaces o dilemes ètics, o que promovien una mirada crítica. A més, en tres de cada quatre notícies que vam revisar, el titular reforçava el significat suggerit per la imatge i orientava, així, la manera d'interpretar el robot i la feina que feia.

Entre la fascinació i la por

Les tecnologies emergents solen estar envoltades de cicles d'expectatives. Quan apareixen, tendim a imaginar que transformaran radicalment la nostra vida, resoldran problemes, substituiran llocs de treball o canviaran la nostra manera de relacionar-nos. Davant d'aquestes promeses, també sorgeixen discursos que les presenten com una amenaça, tal com hem vist tantes vegades a la ciència-ficció. Els mitjans de comunicació participen en aquest procés, i amplifiquen les promeses sobre tecnologies específiques, però també els riscos i les pors que s'hi associen. Els robots socials no escapen a aquesta tensió entre la fascinació i la por.

La qüestió és quines característiques humanes triem reproduir quan assignem un cos a aquestes tecnologies. Els nostres resultats mostren que, quan els atribuïm aquestes formes humanoides, també podem traslladar-hi estereotips i codis culturals presents en la nostra societat. El gènere d'un robot no és a la màquina: es construeix mitjançant decisions sobre el seu cos, la seva cara, la veu o, fins i tot, el seu nom.

La premsa contribueix a la imatge que tenim dels robots

En el cas dels robots socials, les notícies poden ser una de les primeres vies de contacte amb aquestes màquines abans de tenir-hi una interacció real, ja que l'adopció de noves tecnologies avança de manera desigual. Per això, les imatges periodístiques ens ajuden a imaginar com són, per a què serveixen i quin lloc podrien ocupar en el nostre dia a dia.

Però això només és una part d'aquesta història. Abans d'arribar a les notícies, aquests cossos tecnològics han estat dissenyats per persones que han pres decisions sobre la seva aparença, la seva silueta, la seva cara o determinats trets associats al gènere, cosa que també implica incorporar models socials al disseny. El nostre estudi no permet saber qui va prendre aquestes decisions ni per què, però sí que mostra com aquests cossos acaben sent representats i posats en circulació per la premsa.

La paradoxa és que estem imaginant i dissenyant les tecnologies del present i del futur amb estereotips de gènere que fa dècades que intentem deixar enrere.

Vol participar a The Conversation amb un article com aquest? Envieu-nos les vostres propostes d'article divulgatiu i col·laboreu amb la vostra expertesa per fer avançar el coneixement de la societat i apropar la ciència a tothom.

Sou un mitjà de comunicació? Podeu republicar els nostres articles de manera fàcil i gratuïta. Creiem en el flux lliure de la informació i publiquem sota una llicència Creative Commons.

Este artículo fue publicado originalmente en Español

Ilana Ferrer

Lecturer, Universitat Autònoma de Barcelona

Traducciones

Català

Español

DOI

<https://doi.org/10.64628/ADG.5dertm5v4>